

KÉLET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, kedd, február 15

Tizenegyedik évfolyam.

ERDÉLYI POLITIKA.

Teljesen igaz, van ilyen is. A szászokra menő különállás, a lakosság külön vegyítése, a földrajzi elkülönöztség külön központ körül teremtett illet is, melynek létezése nem tagadható, s a ki számot vet a magyar haza politikai tényezőivel, nem hagyhatja teljesen figyelem nélkül az erdélyi politikát sem.

Tudta és érezte ezt az országos szíval is, midőn egy oly mostoha területre vetette ki halóját, mint ez a különleges politikát tűző kis országgyűlés, melyhez képest a Magyarország többi részei is vele aránylag tűznek a bolondját, csak 12 tagból állana az országgyűlési szélsőbaloldal. E szám magában elég bizonyítéka annak, hogy a Királyhágón innen más-ként gondolkoznak az emberek, s az elbizakodásukban enmagukról megelégedező szélsőiskodóknek, fájdalom, mindenütt lehet kedvező a talaj, csak az erdélyi részekben nem.

És ennek meg van a maga természetes oka nemcsak az erdélyrészi lakosság mérsékeltbb gondolkodás-módjában és higgadt józanágában, hanem a körülményekben is. Hiában vetik annyit szemére a velünk elégedetlenkedő tűzes vértű szívalok ott a hegyen túl, hogy Erdély volt a magyar szabadság alyuma, innen keltek ki történelmünk örök nevű hősei az osztrák zsarnokság megtörésére. Való igaz, midőn a nemzet veszedelmében volt, Erdély, mint egy test egy lélek jó testvérként életét, vagyonát kockáztatta téve, hősileg megküzdött rabságban s a színtől véreért. De hát hol van ma az a zsarnokság, melyet le kellene tiporni?

Ki az, a ki megfosztotta a nemzet politikai jogaitól, miért appellálnak tehát a hű testvére, hogy mentse meg a hazát a járom alól? Nem-e nevetséges, hogy a szíval Bethlen Gáborral és Rákócziával confundálja magát. Nehány elkeseredett hazafi kurucz nótákat zengedez a hon idegen rabságáról, s aztán hozzánk fordulnak, hogy hidjuk el nekik, miszerint Magyarország nyűg, s az ők vezérlete alatt (ők és Bethlen Gábor?) ne késsünk felforgatni a meglevő alkotmányt, s szabadítsuk meg a jelenlegi többség képében a némettől az elnyomatott hazát? Helfy Ignác majd kezébe veszi Bethlen Gábornak az erdélyi muzeumban levő lobogóját, Herman Ottó felültetjük a fejedelem nyergére és Thaly fedezi a költségeket „pro libertate” rézpénzzel, a mit szintén fel lehet találni az erdélyi muzeumban.

Hát ne comédiázzanak az urak. Komoly dolgokra meg tud Erdély felelni magáért, de azt nem engedí, hogy nagy nevek és nagy mult czége alatt farsangi bohóságokra használják fel. Ha Rákóczi, Bethlennek, 1848-nak kora eljőne még egyszer, mi is ott lennénk a harcmezőn nem csak szóval, mint odaát, hanem azoknak vezérlete alatt, a kik az élőköl most is velünk vannak és velünk valának akkor — vérünkkel és életünkkel, ha kell.

Azt is szemünkre vetik, a mi királyhágóntul új tanítóink, hogy annak az erdélyi politikának következtében ez országgyűlés alyuma lett a haza másik feléből kiszorult képviselőnek. Nó hát ez csak akkor lehetne megalázó, ha azon egyének nem volnának méltók a nemzet egy részének képviselésére. Részünkről egész nyíltan bevalljuk, hogy Tisza Kálmán, Tisza Lajossal, Jókai Mórral, Éber Nándorral, Korizmic Lászlóval, gr. Péchy Manóval egy csöppet sem szégyenlünk magunkat. Az erdélyi választókerületekben is bizonyára akadna keresve holmi szívali genie, a komám uram kenyér nélkül maradt felborzult hajú poeta fia, a ki nem tette le az egyetemen a vizsgálatokat, vagy a közelebbi restauratókor hoppnan maradt, s azóta dühösen ellenzéki exszolgabíró, a falu mostani tyafiskálisa, s mindnyájunknak lelki barátja, — ha az erdélyrészi választók nem arra törekednének, hogy a képviselőházban olyan férfiak által képviseltesék magukat, kik érdemeket szereztek a köz-

ügyek körül maguknak, könnyű volna nekik is családi politikát tűze valamely cseperedő nagy reménység körül csoportosulva, minden kerületből a város vagy megye szülöttjét tenni meg honatyának. A kik tehát azt vetik szemére az erdélyrészi kerületeknek, hogy kitűnő államférfiakat, de a Királyhágón tuli rész szülöttait ruháztak fel megtisztelő mandatu-maikkal, elfeledik, hogy épen ez az erdélyi választók önzetlenségének és hazafiságának legszebb bizonyítéka.

De hát lássuk, kik azok a benszülöttek, a kiket most már a honmentő párt új apostolai a fennebb elősorolt, s elismert államférfiúi nagyságok helyébe nekünk új Rákócziak és Bethlen Gáboroknak ajánlanak, hisz nem rég egész listáját hozta az „Ellenzék”.

Az új portentumok közül egyik szép lovakat és agarakat nevel, a másik kitűnően zongorázik, a harmadik szintén jó vadász, s ebből és ilyenből áll valamennyinek hazafiai érdeme. Ezeknek megválasztásától függ a nyomorgó haza dicső megszabadítása a némettől.

Ugyan ne tréfáljanak az urak!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése febr. 12-én.

A napirend nyomán a csik-szentiványi ev. ref. egyházközség kérvénye, melyben az egyházközséget illető malom és gát építési jogban szenvedett orvoslást kéri. Ugron Ákos azon felszólalása után, hogy a kérvény egyszerűen a közmunka- és közlekedési miniszternek adassék ki, elfogadtatott, a kérvény a nevezett miniszternek adatott ki azzal, hogy ha törvényszabta eljárásnak helye van, az eszközöltesék. Hosszúfalu község, Székelyváros és Törösvár bir-tokrendezését célzó törvényjavaslat beterveztését kéri. A kérvény bizottság azt javasolja, hogy a kérvény átítessék az igazságügyminiszteriumhoz, mely utasítva van, hogy a kérdésben törvényjavaslatot terjeszessen elő. Orbán Balázs Madarász József felszólalása után a ház kérvényi bizottság véleményét, melyet a ház határozattá emelt.

Tisza Kálmán miniszterelnök bemutatván a miniszterium jelentését a Deák-síremlék tárgyában a mult évben történekről, felel Kovács László és Szederkényi interpellációjára a hevesmegyei papság illetéke ügyében.

Az kérdéztetett — ugymond arról, hogy Hevesmegye területén azon illetmények beszédében nem szoktak segédkezni? Tudtomra Hevesmegyének 1873-ban hozott egy statútuma, mely kimondotta, hogy ilyen illetmények és általában a felekezeti költségek a községi költségvetésbe fel nem vehetők és azok iránt a megye nem intézkedik. Ezen statútum azonban 1874-ben az akkori belügyminiszter által ezen pontjára nézve megemissített és kimondatott, mi nézetem szerint tökéletesen helyes, hogy minden egyes eset külön bírálandó el a fennálló törvények és gyakorlat alapján. Hevesmegye más intézkedéséről vagy arról, hogy ezen akkor megerősített statútumát a megye megújította volna, nekem legalább tudomásom nincs, és ennek nyoma sem a belügyi, sem az általam felvilágosítás végett hasonlólag megkeresett vallás- és közoktatásügyi miniszterium levéltárában nincs. Arról pedig biztosítotom a képviselő urat, hogy a miniszterium részéről ilyen elutasítások egyáltalán nem történtek, mert ily ügy hozzá évek hosszú sora alatt 5—6-nál több az egész országból — nem is Hevesmegyéből — nem érkezett, ily irányú kérelem hozzá nem intéztetett.

Kérdéztetik továbbá, hogy van-e tudomása a miniszternek az egri érsek ünnisghoz 160 lelkes által beadott panaszról, a melynek alapján ők orvoslást kérnek és hogy az illető érsek ur tette-e az iránybeli intézkedés végett a kormánytól lépéseket? T. ház! Kénytelen vagyok bevallani, hogy sem a belügyminiszteriumnak, sem a vallás- és közoktatási miniszteriumnak legalább a legutóbbi napokig, — ha csak azóta nem — tudomása egyébből, mint az interpellációból az ügyről nincsen és hogy az egri érsek ur sem az egyik, sem a másik miniszteriumhoz az iránt, hogy az egri egyházmegyében levő plébánosoknak ezen itt előadott sörlemlerorvosoltassék, jelentést, lépést nem tett, vagy fel-szólítást nem intézett. Ezeket válaszolhatom, t. ház, az interpellációkra s kérem válaszom tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Kovács László és Szederkényi

Nándor tudomásul veszik a választ. A ház a választ tudomásul veszi.

Ezután Moesary Lajos interpellált:

Mi az oka annak, hogy a miniszterium az 1880. 42. tvezt. ben foglat azon utasításnak, hogy a budapest-zimonyi vasut kiépítése iránt az 1880. évi őszi ülészak alatt törvényjavaslatot terjesszen elő, ekkoráig meg nem felelt? Mennyiben fogantatott a miniszterium a fennemlített törvényezikk által adatott azon felbatalmazást, hogy a budapest zimonyi fuvonal nagyobb munkát igénylő műtárgyainak munkába vétele iránt intézkedjék? Milyen szándékozik a miniszterium a budapest zimonyi vasut kiépítésére vonatkozó 1880. 42. és az 1880. tvezt. végrehajtása iránt ezután intézkedni?

Az interpelláció az illető miniszterekkel közöltetni határozatott, s ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ülése febr. 13. Tisza Kálmán miniszterelnök benyújtott a miniszterium jelentését a Deák Ferenc emlékének törvénybe iktatásáról szóló t. cz. végrehajtása tárgyában a mult évben történt intézkedésekről. Ezután a bizottságokban hiányzó több tagra beadatván a szavazati jegyek, Cziráky János gr. előterjesztette a hármas állandó bizottság jelentését a „réz-váltópénz szaporításáról”, a 20 és 10 frankos, illetőleg 8 és 4 forintos arany- és f. nomsági tartalmára nézve megengedett eltérés megszorításáról, az 1880. évi közútiügyi költségek fedezése czéljából a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről és a Zágráb városában és környékén földrendés által megkötött házbirokoknak adandó költségekéről és adókedvezményeikről szóló törvényjavaslatok tárgyában.

Előterjesztette továbbá az igazoló bizottság jelentését br. Prónay Gábornak, valamint br. Wenckheim József királyi megbíró levél kieszközölését szorgalmazó levele, ugyszintén a gazdasági bizottság jelentését a főrendiház néhány tisztviselője és a szolgák fizetési között fennálló aránytalanság kiegyenlítése tárgyában. Végre bemutatta az igazságügyi bizottság jelentését a csődtörvényjavaslatra nézve.

Az igazoló bizottság jelentésének, valamint a csődtörvényjavaslatnak tárgyalása a kedden tartandó ülés napirendjére tűzetett ki. A többi törvényjavaslatok azonnali tárgyalás alá vétettek és vita nélkül elfogadtattak.

Néhány percznyi szünet után kihirdetett a választások eredménye. E szerint megválasztott a Deák-Ferenc síremléke tárgyában ki-küldött országos bizottságba gróf Festetics Tasziló, az országos fegyelmi bíróság rendes tagjaul gr. Bánffy Miklós és Mesnil Viktor b., póttagjaul Kálnoky Dénes gr., Sztáray Antal gr. és Rudnyánszky József b., és az igazolási bizottság tagjaul Batthyány Géza gr. Ezzel az ülés 7/2 órakor véget ért.

BELFÖLD.

Dicső-Szt. Márton, 1880. febr. 12.

(Casinó bál febr. 5-én.)

Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Elmondhatná ez, ha ugyan nem épen a hallgatás lenne a tudománya, a helyi megyeház nagy terme is.

Hol máskor tar- és összkoponyájú táblabírák, a municipalis élet veterán bajnokai, intézik patriarchalis hűséggel meggyűltséget és hirdetik a megyei autonómia hagyományos sérthetlenségét opponáló hévvel törve ki egy-egy — talán ezen fontos helyhatósági jogait veszélyeztető — miniszteri rendelet ellen, vagy ifjú tüzzel véde s támogatva egy-egy hazafias föliratot, olykor-olykor megtámadatva ugyan egyik másik ifjabb bizottsági tag uyilai által, de az előíratott menykövek által mindig figyelmeztetve a merész szárnypróbálgatót, hogy e téren a gyakorlat és tapasztalásban gazdag öregség még mindig otthon van.

Hel minden más elem csak proletarius, s hol meg voltunk szokva a zöld asztal körül ülő öregek komoly beszédeit, óvakodó, semmit kockáztató nem tevő politikájuk mind annyi hű kifejezést hallani, néha-néha fűszerezve egy-egy ügyes oldalvágással és élces tanácsal, melyet valamelyik „kedves ücsém uramnak” osztogatnak egész szívélyesen kedélyes öregeink.

Egészen más képet nyújtott f. hó 5-én este megyeházunk fényesen világított, tükrökkel és virágokkal díszített nagy terme, öregeink komoly alakjai s és beszédei helyett, viruló leánykák, zajongó ifjak kellemes alakjai s vidám zene hangja, a komoly zöld asztal helyén a jobbra-balra szaladgáló jelvényes rendezők mindannyi hirdetői, hogy ma este a teremben nem a haza,

vagy megyei ügyeinek komoly bajnokai, hanem Terpsichore híveinek kedves körében vagyunk.

S az öreg terem falai csoda, hogy szét nem nyíltak a vigasztól, élénkségtől s jó kedvtől, melylyel a casino-bál lefolyt. A vidék szépei jó kedvtől menyecske, piruló leánykák a legmagasabb fesztelenséggel, a fáradsáttalanul s vígan mulattak reggelig.

A mi a bál statisztikáját illeti, a négyeseket 32 pár táncolta s a casino javára 51 ft 16 kr. tiszta jövedelmet hozott, épen a legjobb időben, mert ez év elején oly csekély érdeklődés mutatkozott ezen jóra való egyesület iránt, hogy méltán a bukástól kell azt féltetnünk; ezen tárgyról a t. szerkesztő ur engedelmével egy más alkalommal fogok részletesen szólni, egyelőre csak annyit kívánván, mint tudósító, megjegyezni, hogy a casino-bál minden tekintetben jól sikerült; közönségünk egy élvezetes estét töltött ott el s a casinónak is jövedelmet hozott.

Szentmártoni.

Fogarás, 1880. febr. hó.

(Nyilvános számadás.)

A fogarasi állami polgári iskola ifjúsága f. évi február hó 5-én a szegény tanítók segélyezési alapjának gyarapítása czéljából tombolajátékkal egybekötött táncestet rendezett. Összes bevétel: 272 ft 13 kr. Kiadás volt összesen: 72 ft 10 kr., a mit levonva, a tiszta bevétel, mely kamatozás végett takarékpénztárba helyeztetett el, 200 ft 3 kr.

Felülfizettek a következő urak és urhölgyek: Zágony Gábor 5 ft, Lázár Jakab 4 ft, gr. Pálffy Géza 3 ft, Szentiványi Gyula főispán 3 ft, Szász József és Schönberger Zsigmond 2—2 ft, Oreskovics Ferenc 1 ft 50 kr, Benedek Gyula, Bokroszky R., Gimbesán N., Goldberger N., Henter M., dr. Hochmann Nándor, Jankovich Béla, Kossy Sándor, Krausz Herman, Mendl Lipót, Nagy József, Pischl Pál, dr. Popp József, Zakariás József, Zakariás Márton 1—1 ft, Bartha N., Bánky Gyula, Benedek István, Boér Györgyné, Cseke László, Fleissig Lipót, Fleissig N., Gál Domokos, Gressperger Alajos, Kapocsányi Már, Krausz Hermann, Krausz Vilmos, Lesefinszky N., Negrea N., Novák Rezső, Oberkamp Gyula, Perdi György, Puskás Gyula, Rössler Nándor, Schmiedt N., Teufelbaum Gyula, Thierfeld Dávid 50—50 kr, Berkó N. és Hochmann Gyula 10—10 kral.

Fogadják a nemeskeblű felülfizetők a szegény tanuló nevében a tantesület forró köszönetét. —

Az igazgatóság.

Erdővidék, 1881. febr. 12.

(Tudósítás két bálról.)

Tisztelt Szerkesztő ur! Folyó hó 5-én az olvasó-egylet, 9-én az erdővidéki ifjúság rendezett bált Baróthon, első saját pénztára javára, második csak azon esetben lesz vala jótékony-csálár, ha tiszta jövedelme lett volna. Ugy hiszem, hogy ez nem volt. Az olvasó-egylet bálján, ha zsutolóság nem telt is meg a terem, de elég szép számu közönség gyűlt össze arra, hogy mintegy harmincz forintnyi tisztajövedelmet biztosítson. Megjegyzem azonban, hogy ez összeget csak futólagos számítás után írom le, nem lévén az egészről bizonyos tudomásom. — Az erdővidéki ifjúság által rendezett bálon is nem nagy, de igen díszes és válogatott közönség jelent meg. Hallgatnunk kell a szépek névsorának felsorolásával, lévén ez meglehetősen kényes tárgy.

Meg kell azonban — az apák vagy anyák vagy a leányok — vagy talán mindenik dicséretére említenünk, hogy a toilletto fény sokat vesztett ok nélkül való czizomáiból, s — egy párt kivéve — mindeniket egyszerű csinoság jellemezte. Bizony! bizony! így is van jól ez! Több közönség látogatná meg jótékonyczelu bálainkat, ha azokban a női ruha házasabb, olcsóbb s még máskor is használható lenne. Sok függ erre nézve a magasabb körök családjaiknak példaadásától, kiket bizonyosan követni fognak igen szívesen mások is. E tárgyat sem egészen azonban hosszas tárgyalás alá venni, meg lévén ennek is kollemeden oldalai.

Végre meg kell említenem a csinosan rendezett füzértáncot, melyet Bartha Már és Antos József (ügyvéd) urak rendeztek, s melynek jelvényei, egy a tánc menete, igen jó izlésről tettek tanubizonyoságot. Sok ilyen fesztelen időtöltéseket óhajtnak az erdővidéki intelligens közönségnek.

Lámpás.

Hirdetési díjak.

Egy négyeseg czontimintériji tör ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasensteint et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések f. vételi irodája Budapeston Szervitátor 3. sz.

Czikkjei coihet

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Torda, 1881. jan. 13-án.

(A viaám mulatságok akadályai. Táncvigalom)

A farsang az idén már második felét járja, s még eddigelő egyetlen hang sem iratott az itteni farsangi napok örömeiről, pedig nálunk is van fiatalaság, vannak az év ezen sokszor várt szakát örömmel felhasználni tudók, s kell is hogy legyenek; mert az élet apró gondjai, s bajai között jól esik, ha van hol azt feledhetni, s van, mi enyhét ad az elfáradott kedélynek is, s a nemes élvezet kárpótolhatja a terhes gondok és bajokért.

Egy vidéki kisebb város jól lehet az összhangban álló társas életben találhat legtöbb gyönyörűséget, abban van előre haladásának legbiztosabb támasza; mégis igen sokszor épen a szétágazó különböző érdekek miatt társas életben mutatkozik hiány s e tévesztett irány következtében hanyatlás.

Nálunk is kellőleg meg van honosulva a társulási szellem, van életre való fiatalaságunk, vannak irányadó társas körünk, s épen ennek köszönhető, hogy már évektől fogva virágzó tűzoltó egylet, dalegylet áll fenn. Ujabbán létesült egy régóta nélkülözött iparos egylet, s ez idén jégspört is kellő számu kedvelőkre talált, s ezzel a korcsolyázó egylet is már-már tul van az alakulás stádiumán, s hisszük, hogy kezdetleges állapotba lehető leghamarabb fog a tömeges pártolás folytán bevégezetté változni, s e nemes, a tett erősítésére oly annyira szükséges egylet is a többi egyletek hátránya nélkül a többi egyletek sorában méltó helyre tarthat számot.

A számtatba vehető zártkörű táncvigalmak sorát minden egyletünk közt legrégibb veterán egyletünk a 80—100 tagot magában foglaló Casino-egylet évek óta jó hírnévnek örvendő zártkörű táncvigalma e hó 12-én nyitja meg, még pedig — tekintve annak szellemi sikerét — elég szép eredménnyel, s ha annyi tekintetben nem is mutathat fel megérdemelt sikert, de annyival inkább ki kell emelnünk a casinóegyletet azon szíveséggért, hogy városunk intelligens közönségének minden jében alkalmat nyújt egy kedélyes összejövetelre; nem retten vissza attól, hogy az ujság ingerével ható dolgok által nem a közönség elvonathatnék; czélja az állandóság megőrzése, s egy olyan focus fennhagyása, mely minden melléki érdek-től eltekintve, mindenkit bizalomteljesen hozhat össze. —

Az itteni viszonyokhoz mérten ez alkalommal is e táncvigalomra elég szép számmal gyűltek össze, a megjelent hölgy világot izléses és egyszerűséggel párosult eleganciával jellemezte. Az első négyest 22 pár táncolta; kik közt láttunk kedves szép mamákat először, bevezetett bájos gyermekekkel egy koszoruba foglalva, kiken koránt sem látszott meg az, hogy teljesen otthon és biztosan ne éreznek magokat tapintatos és ügyes mamák méltó gyermekeiként lépve fel. Láttuk a mi legfontosabb minden meglentek arczán a teljes megelégedés érzetét, mi az ügyes rendezők részéről hasonló megelégedés érzetének visszatükrözését idézte elő méltó kárpótlásul az anyagi siker elmaradásáért, s azon szemmel látható óhaját, hogy a netalán mutatkozó közönség soha se riassza vissza a casinót attól, hogy minden évben ne nyújtson alkalmat a visszontalálkozásra, s maradjon e tekintetben változhatatlanul ezen tul is az öt megillető első hely egy bizalmas és kedélyes központ teremője.

Hogy a megjelentek megelégedettsége, s a hajnal bitorával egyszerűen távozása jövőre még többeket is vonz, azt biztosan hisszük és reméljük, s a közönség nagy részének óhajával véltünk találkozni, ha a Casino-egyletnek és ügyes rendezőségnek ujabbán is köszönetünket tolmácsoljuk.

r. l.

A magyar irodalom helye az európai közművelődésben.

Schwarz Gyula felolvasása az országos köznevelési egyesület közgyűlésén, febr. 13-án (Eredeti tudósítás.)

Az orsz. köznevelési egyesület ma tartotta meg évi rendes közgyűlését az akademia Kisfaludi termében, szép számu közönség részvételével.

A gyűlésen felolvasott jelentések és kevésbé lényeges adatokon kívül, itt közlöm vázlatosan azt az érdekes felolvasást, melyet Schwarz Gyula elnök tartott a gyűlésen a magyar irodalom helyéről az európai közművelődésben.

Európa művelődési áramatainak közepette a magyar államot, sőt magát a magyar társadalmat alig fogja egyéb megmentetni — mond-

ja Schwarz — mint a felvilágosult hazaszeretnek ezeltudatos, okszerű és ernyedetlen munkája. S e végzetterhes igazságtól áthatva, visszautasítjuk azon vádat, a melyekkel egy nagy szomszéd nemzet irodalmi közegei — sajnos félreértés útján — a legújabb időben nemzeti irodalmunkat rendszeres következetességgel, valódi tervszerű műgonddal illetgetik. Mi bevalljuk nyíltan s hálásak vagyunk ama szellemi nevelésért, a melyben minket ama nagy nemzet részeseitett, de megköveteljük, hogy Európa nemzeti kulturái a magyar nemzeti közművelődés tényleges belértékét is egész tárgyilagossággal tudomásul vegyék. A szellemi munka gyümölcsei nem csupán egy nagy nemzeté, hanem ma már az összes művelt emberiségé s ha az európai polgárosodás elismeri a magyarság szellemvilágának tényleges belértékét, ezzel elmulasztatlan kötelességét teljesíti a nemzetek közös nagy érdeké, az emberiség beleletének értelmi, erkölcsi és anyagi haladása iránt.

Európa tartozik elismerni a magyar nemzet közművelődését, irodalmát. És felolvassuk ez elvből indul ki, midőn azon helyről beszél, a melyet a magyar irodalom Európa szellemvilágában elfoglal.

Schwarz Gyula Európa nemzeti irodalmait osztályozva, ez osztályokat hat irodalmi színvonalba állítja. Az első színvonalon állanak azon irodalmak, a melyek az emberiség ismereteinek öregbítésében állandóan vezérserepet visznek, s a többi irodalmak ezekhez belenyugvással alkalmazkodnak. Ilyenek az angol, francia és német irodalom. A második színvonalon azon irodalmak állanak, a melyek az ismeretükök fejlesztésében önállólag működnek ugyan közre, de saját elért eredményeiket csak más irodalmak közvetítésével, pl. a francziáéval képesek az emberiség köztulajdonába belejátszani. Ezek az olasz, dán, svéd- és hollandi irodalmak. A harmadik színvonalon állanak azon irodalmak, a melyek a magok tevékenységével az összes szellemi életet felölelik ugyan, de a melyek csak speciális, a saját nemzeti létekből vagy hazájuk földterületéről fakasztott szellemi termékekkel gazdagítják az emberiség ismeretkörét, de ez eszmekör fejlesztésére még befolyást folytonos összefüggésben nem képesek meg gyakorolni. Ilyenek a spanyol, orosz, magyar, norvég, portugál, lengyel, cseh és a olám irodalmak. A negyedik színvonalon állanak azok, a melyek már a szellemi munkának több rendbeli magasabb szakmáját folytonos művelésben részesítik ugyan, de e téren is más nemzeti irodalmakból táplálkozva, inkább reprodutív munkát végeznek. Ilyenek a finn, az új görög, a rumén, a lett, az esztli, az izlandi, a horvát és szerb irodalmak. Az ötödik színvonalon állanak azok az irodalmak, a melyek legnagyobb fokú működése holmi népies hírlapírásban nyilatkozik, mint pl. a fét, a baszk, a gael, stb. irodalmak. Végül a hatodik színvonalon állnak azok, a melyek még mindig nem hoztak létre valami magasabbat egyházi és népköltetményeknél. Ilyenek az osztrák, a szüljén, a Nordvin, stb. irodalmak.

Ez az osztályozás már kezd tágabb körbe is átszárógní és Schöffle jeles államtudós és ígyszályoz, csak hogy a magyar irodalmat levezzi a harmadik színvonalról. Ez megdöbent lehetőség, de nincs mit esodálkozni rajta; egy nyugateurópai tudós ma sem képes elismerni a magyar irodalom valódi értékét. A Jókai regényei, Petőfi lírája világszerte is-

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizenkettődik fejezet.

Buzgalom és haladás.

(Folytatás.)

— Valóban, szeretsz engem Villi?
— Valóban, nagyon szeretlek. Mikor haza jövék, legelső gondolatom : „nó most mindjárt meglátogatom Trudkát.” ; s ha bár mi történik hétközben velem, mindig gondolom : „ezt el fogom beszélni Trudkának.”

— Nem is gondoltam, hogy annyira kedvelsz Villi.

— Miért nem?

— Oh! Mert te oly szép vagy, s én még egy cseppet sem vagyok az.

Hallottam a minap Chase-Ellát azt mondani Davis Lukretjának, hogy Flint Gertrud az egész iskolában legcsunyább leány.

— Ha azt mondta, igazán szégyelhetné magát, szólt Villi. Ő maga valóban nem nagyon jól néz ki. Én igazán sem réra, sem más leányra, ki ilyesmit mond, nem néznék többet, ha nekéd lennék.

— Oh! Villi, kiáltott fel Trudka, hisz igaz, a mit mondtott, oly igaz, a minő csak valami lehet a világon.

— Nem, nem igaz, felelt Villi. Igaz, hogy nincsenek hosszan gyűrűző hajfürtöd, s kerek piros arcod és kék szem-

meretek, de erre azt mondják, hogy ezek mind csak ríktólág jellemző speciálitások. Elismerik, hogy a magyar szónoklatot díszes hely illet meg Európában, de történetírásunkat, bölcsészeti irodalmunk termékeit tudomásul sem akarják venni. Annál kevésbé veszik figyelembe Európa tudományos körei a magyar tudományos irodalom egyéb ágazatait. Szóval az európai tudományosság mostohán bánt velünk, de egyuttal esorbát ejtett ezzel az európai szellemvilág szolidaritásán. Be kell vallanunk ugyan, hogy mi magyarok sem fejtettük ki a kellő erélyt tudományos irodalmunk ismertetésében, s mulasztást követünk el akkor, midőn a legutóbbi időig beértük azzal, hogy a külfölddel csak költőinket igyekeztünk megismertetni. Egy nemzet szellemvilágának valódi értékét Európa népeinek közös nagy szellemvilágában ma már csakis azon nemzet tudományos irodalma adhatja meg.

Itt áttér felolvasó annak a bebizonyítására, hogy a magyar nemzet irodalma csakugyan a harmadik színvonalra sorozható. A tudományos termékeket 8 kategóriába sorozza, s kimutatja, hogy ha e kategóriákon végig tekintünk, bátran oda állhatunk mi is az olasz, oláh, svéd, spanyol, orosz, norvég, portugál, cseh irodalmak nemzeteinek sorába. Ez természetesen maig is merész állítás azoknak, a kik eltelve bagymányos ellenszenvtől, nélkülözik irodalmunkban a kellő objektív tájékozást. Mit? — Kérdik — ez a maroknyi nép tudott volna valami olyat teremteni, a mi egy színvonalra helyezi a spanyolok irodalmával? Igen, ez a maroknyi nép szenvedései daczára is tudott létrehozni oly tudományos irodalmat, a mely biztosítja részére a harmadik színvonalat, s itt összehasonlítást tesz az e színvonalon álló irodalmakkal, a melyeket egyben-másban feltulmál a magyar irodalom, ha egyben-másban háttérbe is szorul.

A tudományos irodalom értékét az önálló buvárátalon alapul s kellő szakirodalmi készletre támaszkodó értekezések hordereje és száma világíthatja be leginkább, és e tudományos társulati értekezletekre helyezkedett az utóbbi 10 év alatt a magyar tudományos irodalom súlypontja. Láthatja Európa, hogy nekünk is vannak szép számmal tudósaink, a kik képesek résztvenni a tudomány fejlesztésében, gazdagításában, mi pedig bizalmat merithetünk azon elismerésből, a melyet jelesaink Európa legmagasabb értelmiségének körében kiérdemeltek. Használjuk föl, értékesítsük a végzett munkát eszélyesen, becsültelesen!

A ZENE-CONSERVATÓRIUM

közgyűlésén a következő jelentést olvasta fel Magyarosi Gyula titkár:

az 1880-ik évről.

Tisztelet közgyűlés!

Alapszabályaink 20-ik §-a b) pontja értelmében van szerencsénk ezen a lefolyt 1880-ik évre vonatkozó jelentéseinket a következőkben megtenni:

Mielőtt azonban választmányunk mult évi működéséről részletes előterjesztéseinket bemutatnók : szabad legyen általánosságban szólnunk azon eredményekről, melyet intézetünk alapszabályaiban körvonalozott céljai elérére s hovatovább fokozhatása tekintetében kivívunk sikerült.

E czélok — mint tudni méltóztatnak —

id, mint Clinton Bellának és senki sem mondhatná rólad, hogy szépség vagy. De mikor egy kicsit futottál, s arcod ki kipirul, s fekete szemeid oly fényesen ragyognak, s oly lelkebből nevelsz jó izület, mint sokszor, midőn valamely tréfás történetkét beszélsz el, akkor azt gondolom mindig magamban, hogy te vagy a legcsinosabb lányka, kit életemben láttam és épen semmit sem törődöm azzal, mit mások mondanak, mind addig, míg te tetszel nekem. Oly rosszul esik, ha sirni látlak, vagy valami bajod van, mintha engem ért volna bánat.

Bray György a minap megütötte kis testvérét, a miért elszakította papír-sárkányát. Szerettem volna jól megrángatni ezért. Téged Trudka a világért sem ütnelek meg, ha minden játék-szeremet összetörnéd is.

Ily szeretetnyilvánítások nagyon gyakoriak voltak a két gyermek között. S Villi és Trudka valóban nagyon szerették is egymást.

Jellemeik pedig nagyon különbözők voltak, mert Villi kitartó, türelmes volt mindenben, nyugodt vérékattal, mindig egyenlő vidám kedélyvel bírt; Trudka ellenben könnyen izgatható, heves jellemű volt, kedélyhangulata változékony, s egész természeté nagyon érzékeny. Vilmos ahoz volt szokva, hogy szeressék, s szerette is őt mindenki. Trudkával ellenben eddig mindig csak visszataszítóan bántak, ő nem várt szeretetet, s nem is könnyen keltett vonzalmat, csak nagyon kedvező körülmények között, azoknál, kik közelről megismerték.

De hogy a két gyermek egymást

első sorban : alapos zenei oktatásadás, másod sorban : a gyakorlati zene kibátó művelése.

Zene-iskolánkat illetőleg, ma már azon örvendetes helyzetben vagyunk, hogy e részben a mult évi eredményekhez képest tényleges előhaladást lehet szerencsénk regisztrálni. Első sorban kívánjuk itt felemlíteni, hogy intézetünknek sikerült az orsz. m. kir. zene-akadémia kitűnőleg képesített volt növendéket : Farkas Ödön urat zeneigazgatói állására megnyerni, kinek teljes képzettsége s lankadatlan ügybuzgalma által elérhető lett a mult években többé-javébbé eredménytelen ének-osztályok újjászervezése s ezeknek az intézetünkhez kötött várokozásonak megelőlvő tetele. Zeneigazgatóink gyakorlati képesítésének érdemkép, tudhadjuk továbbá be, hogy a lefolyt évben már beállíthatuk az „összhangzattan“ tanszékét is, melyre tanítványok örvendetes számmal jelentkeztek. Megelégedéssel emlékezhettünk meg e helyen az intézetünknek alkalmazásában levő tanárokról, kik tisztüket, a zene kivétel nélkül minden ágában való oktatást erélyesen, pontosan s a kívánatos egyetértésben végezték.

Intézetünk másik czélja, — a gyakorlati zene, hangversenkek adása s öszgyakorlatok tartása általi kibátó művelése — elérésére s lehető szélesbítésére irányzott törekvéseinket, hasonló megelégedéssel constálthatjuk, a várt siker koronázta. Hetenkénti próbáinkat, külön a zene, s külön az ének-osztályban működő tagjaink kedvvel látogatták (a helyen is felemlítjük, hogy intézetünk ma már szép számu tagokból álló vegyes vocal karral rendelkezik), másfelől az alapító, működő tagjaink számára rendezett hangversenyek ugy a napi sajtó, mint a közönség általános tetszésével s elismerésével találkoztak. E sikerrel azonban választmányunk, mint ilyenek, ha megelégedve van is, kötelességének tartja a további terjeszkedést, míg ez egy subventionált s így közérdekű intézménynél a magaslato lehetőleg el nem éri, folyton eszközölni. Hogy ezt eredményesen tehesük, szűkségünk van működő testületünk erősítésére s főleg anyagi helyzetünk javítására. Mindkettőt illetőleg választmányunk megindította a kellő mozgalmakat s teljes jogunk van már az eddig elért eredmények után hinni, hogy városunk közönsége muánkban támogatni fog. Teljes jogunk van reményelni t. közgyűlés, hogy a „kolozsvári Zene-Conservatórium“ a szép művészetek fenntartására s emelésére alapított intézetek közt azon helyet fogja elfoglalni, melyet, mint hazarészünkben egyedülnek, elfoglalni kell.

Jelentéstünknek ez általános részében szólnunk kell még vagyoni állapotunkról. A részletezésnél szerencsénk leendő e tekintetben bővebb adatokat előszorult, s helyen csak annyit említnék meg, hogy bevételeink s kiadásaink között az összhang az év folytán meg volt a órszerű gazdálkodásunk kifolyásakép forgó-tőkén (rendelkezési alapunk) — mint ez a rendszeresen összeállított zárszámlánk s vagyonskimutatásunkból kitűnik — az év végén 279 ft 18 kr gyarapodást mutat föl.

Kedves kötelességet teljesítünk itt, midőn a tek. városi tanácsnak az évi 1000 ft subventionért, továbbá a „Kolozsvári tak. pénztár“ tek. igazgatóságának a lefolyt évben is gyűjtött 75 ft kegyes adományért hálás köszönetünket nyilváníjuk.

A fentiekben általánosságban vázolván intézetünk céljai elérésére irányított lépéseink

nagyon szerette, ahoz kétség nem férhetett. S ha a tavasz, mint jóbarátokat, üdvözölte őket, az ősz e baráti viszonyt még szorosabbra fűzte, mert az Emilia távolléte alatt Villi Trudkánál, a kedvelt pártfogónő, s egyszersmind a saját helyét is be kellett, hogy töltse, s bár Trudka vak barátnőjéről egy perecsig sem feledkezett meg, még is igen elégtűlt boldog nyárt töltött el, s oly nagy előmenetelt tett tanulmányaiban, hogy Emilia, midőn október végén visszatért a városba, alig bírta felfogni, hogy haladhatott a lányka ily rövid idő alatt, oly nagyon sokat.

A következő tél is hasonló eredménytel, s jó sikerrel folyt le Trudkára nézve. Miss Graham vonzalma kis védencke iránt nem hogy lanyhult volna, de az idő előhaladása, s a távollét által még mind fokozódott; s Trudka az eddiginél is gyakrabban látogatta meg Emiliát. És e látogatásokból nem egyedül csak Trudka huzott hasznót.

Emilia az elmúlt télen megszokta volt, hogy a kis lánynyal időnként felolvastassa feladványait, hogy lássa előmenetelét az olvasásban és most, midőn első olvasási gyakorlatát tartotta, meglepte őt, hogy Trudka mennyire tökéletesítette magát a felolvasásban, oly kelemmel olvasott, minőt felnőtteknél is ritkán találhatni. Kiejtése, hangsúlyozása bámulatosan értelmes volt úgy, hogy Emilia a legnagyobb gyönyörrel hallgatta őt.

(Folyt. köv.)

eredményeit, a részletes adatokat van szerencsénk a következőkben bemutatni.

A) Zeneiskola.

Az 1879—80-dik tanévben rendszeresítve voltak a következő osztályok : I. Ének-osztály, tanár : Oberli J. B. II. Zongora-osztály, tanár : Szita Sándor. III. Hegedű osztály, tanárok : Oberli J. B., Szita Sándor és Schusztér Károly. IV. Gordonka-osztály, tanár : Batek János. V. Gordon-osztály, tanár : Sandtner Ignác. VI. f. és réz fúvó hangszerek osztálya, tanár : Thumser György. VII. Zeneelmélet, tanár : Oberli J. B.

Tanítványaink létszáma a tanév végén, és pedig :

ének-osztályban	7 f. zét	2 tandíjmentes
zongora „	9	1
hegedű „	33	3
gordonka „	3	—
gordon „	1	—
fúvóhangsz. „	10	4
zeneelmélet „	3	—
Összesen :	66	15

mindössze tehát 81 tanítvány.

Befolyt beiratási s tandíjak az egész tanévben 813 ft 50 kr.

Zárvizsgálatok tartattak : 1880. június 30-dikán.

A most folyó 1880—81-iki tanév kezdetét vette mult év október hó 1-én. Tanárok : Farkas Ödön zeneigazgató, (ének, zongora, összhangzattan), Farkas János (hegedű), Batek János (gordonka), Sandtner Ignác (gordon) és Thumser György (fúvóhangszerek), felvett tanítványok száma decz. 31-ig : 61, ezek közül 8 kimaradván, a tényleges létszám az év végén : 53. Befolyt beiratási s tandíjak e három hóra 261 ft 50 kr.

B) Hangverseny-tygylek.

Hangverseny tartatott a lefolyt évre összesen 4, és pedig : 1880. decz. 20-án, 1881. január 2-án, január 16-án és február 2-án, mindegyik csakis kizárólagosan intézetünk alapító, működő s pártoló tagjai számára, saját helyiségekben.

E hangversenyek műsorait illetőleg megemlítnünk kell, hogy ezekbe zenekari számok, működő testületünk kiegészítése, illetve újjászervezésének szűkségessége s az ezen ok folytán előállott, a kellő késztültségre elégtelen idő miatt bevehetők nem voltak, ma már azonban az akadályok elhárítása után azon helyzetben vagyunk, hogy a folyó évre legalább 2 nagyobb szabásu zenekari hangverseny megtarthatását jelezhetjük.

Mint idetartozót tisztelettel jelentjük, hogy működő testületünk a mult évben teljesen újjászerveztetett, és egy vegyes vocal karral egészszítettett ki. Rendes heti öszgyakorlatok tartattak a mult év október havától kezdődőleg : zenekari minden pénteken, énekkari minden szerdán.

C) Tagsági állomány.

Intézetünk tagjainak létszámát illetőleg a lefolyt évben — alapító tagjaink kivételével, kiknek számában ezuttal növekedést nem regisztrálhatunk — örvendetes emelkedéseket jelezhetünk, ugyanis :

Az év zártával volt :

a) alapító tagunk összesen : 15
b) tiszteletbeli tagunk összesen : 18
c) működő tagunk összesen 88, ezek közül vonó hangszerekre : 41, fúvó hangszerekre : 7, énekre : 40

d) pártoló tagunk (kik tagsági díjaikat lefizették) 78, ebből magános : 60, családós 18.

D) Intézet i vagyon.

A választmányunk által kiküldött számvizsgáló által átvizsgált s ezek egyhangu jelentése szerint teljesen találó pénztári számadások alapján készített zárszámlánk tanúsága szerint :

bevételeink összege ft 2227.55 kr.
kiadásaink „ „ 1848.37 kr.
bevételei többlet ft 279.18 kr,
miut a mely összeggel forgó-tőkénk (rendelkezési alapunk) a mult évben gyarapodott.

Intézetünk vagyonra a fenní összeg bevonásával az év végén a következők :

a) Értékpapirokban árfolyam szerint ft 1519.25 kr
b) készpénzben s b. t. b. „ 435.56 „
c) hangszerek, hangjegyek, butorok, s egyéb felszerelésekben „ 1141.76 „

Összesen ft 3096.57 „

Ezen összegből javára esik :

a) alapítóke számláknak : ft 2150.—
b) forgótké „ „ 771.57 „
c) függő tartozásunk „ 175.— „

Összesen ft 3096.57 „

Megjegyezvén, hogy alapítóknak összegéből az előző években 650 ft részint beszerzésekre, részint a folyó kiadások fedezésére fordítva lőn, mely összeget, mint forgó-tőke számlánk tartozását az alapítóknak rendszeres vagyonskimutatásunkban szerepeltetjük, s az előbbi elégséges növekedése esetén utóbbi javára visszafizetni fogjuk.

Megemlítnünk kell továbbá, hogy hangszereink, butor s felszereléseink leltározása a mult évben kellő pontossággal keresztül vitetett, hogy jegyeink leltározásait — azonban ezek megkésztése totemes munkát s fáradságot igényelvén — a folyó évre halasztanunk kell. Hangjegyeink ér-

tékét — a nyerendő becs-ár megtudtaig — zárszámlánkban egy minimalis összegben vetjük be.

E) K e h l i ü g y e k .

Választmányunk a lefolyt évre összesen 24 ülést tartott; letárgyalt ezekben összesen 116 ügyet.

Az év folytán beérkezett beadványok kivétel nélkül elintéztettek s kiadványaink másolataival rendes leltvári kezelés alatt vannak.

Rendkívüli közgyűlés volt a mult évben összesen 3, és pedig : június 27-én, mikor is a régi alapszabályok módosítása eszközöltetett, továbbá szeptember 15-én, az új alapszabályok megerősítése s életbe léptetése folytán szűkségessé vált választások megojtése céljából, végre október 10-én, mikor is az időközben lelépett 4 tiszviselő s 2 választm. tag helyébe újak választattak.

A mult év febr. hó 22-én tartott rendes közgyűlésen adott határozati utasításokat az év folyamán elvégeztük, nevezetesen megválasztottuk mult év sept. hó 24-én tartott ülésünkben az új zeneigazgatót : Farkas Ödön ur személyében, ki állását október 1-én el is foglalta, továbbá megkésztettük a módosított alapszabályok tervezetét, s ezt — mint ; fennebb is említők — egy rendk. közgyűlésen le is tárgyaltuk. Sajnálattal kell azonban jelenítenünk, hogy a nemzeti zimbázzal oschestrum átvétele tárgyában folytatott hosszabb alkudozásaink, nevezett intézet által emelt nehézségek miatt eredményre nem vezettek.

Évkönyvet az 1879-dik év a kormányzatunkban történt változások miatt nem adhattunk ki, ilyet azonban a lefolyt évről kiadni határoztuk.

T.) K o r m á n y z a t .

Tiszviselőink s választmányi tagjaink a lefolyt évben többrendbeli választáson mentek keresztül, minek okai főleg a módosított alapszabályok életbe lépte folytán bekövetkező lemondások s új választások voltak.

A személyi változások az év folytán következők :

Himmelstein József pénztárnok tiszteről a mult évi rendes közgyűlésen lemondván, helye ideiglenesen Nagy Gábor, gondnokkal töl-tetett be.

Magyarosi Gyula titkár lemondása folytán e tisztség a febr. 29-én tartott válláslen ideiglenesen Dobokay Kálmán vál. tagra ruháztatott.

Az év folyamán továbbá beadták lemondásukat Simon Elek, elnök (julius hóban), Gegenbauer J. C. vál. tag (julius hóban) és Bogdán István választmányi tag (február hóban.)

Az ekkép megmaradt, illetőleg kiegészített tiszti kar s választmány működését folytatta septbr. 15-ig, a mely napon tartott rendk. közgyűlésen a módosított alapszabályok életbe lépte folytán tisztük megszűnvnén, új választások eszközöltettek, a következő eredménynyel :

Megválasztattak : Dr. Finály Henrik, elnök-ké, Bogdán István alelnökké, Stöger Béla igazgatóvá, Dobokay Kálmán titkárrá, Gelch János pénztárnokká, Nagy Gábor, gondnokká s végül : Dr. Groisz Gusztáv, id. K. Biasini Domokos, Keresztély Lajos, Transdair Miklós, Vajda Emil Dietrich Amadé, Hegyesi Vilmos, Himmelstein József, Rauchlechner Antal, Salamon Antal, Dr. Martin Lajos, Dobokai Lajos, Magyarossy Gyula, Dr. János Béla és Köblös Gábor választmányi tagokká.

Intézetünk kormányzata azonban e választások után sem alakulhatott meg kellően, a mennyiben a megválasztott tiszviselők s vál. tagok közül az elnök, alelnök, igazgató, pénztárnok s két vál. tag (Köblös Gábor és Dr. Groisz Gusztáv) tisztüket el nem fogadták.

A kiegészítések illetve pótválasztások október 10-én tartott rendk. közgyűlésen lőnek eszközölve, midőn is megválasztattak, elnök-ké : Id. Bodor Pal, alelnökké : Himmelstein József, igazgatóvá : Dobokai Kálmán, pénztárnokká : Biró János, megválasztattak továbbá Dobokai volt titkárnak, igazgatóvá lett megválasztatása folytán titkárrá : Magyarossy Gyula, továbbá választmányi tagokká Dr. Groisz Gusztáv, Köblös Gábor, Himmelstein József és Magyarossy Gy. helyébe : Volff János, Márk Ferencz, Bogdán István és Vajna Sándor, kik is tisztüket elfogadván, kormányzatunk teljesen megalakult.

Alapszabályaink 19. §-e értelmében az első két évben kilépő 5 tag felett sorsolás határozván, van szerencsénk jeleníteni, hogy e sorsolást legutóbbi f. hó 4-én tartott választmányi gyűlésünkben végrehajtottuk s az eredményt további intézkedés végett mai közgyűlésünk tárgysorozatába bevettük.

Ezekben kívántuk t. közgyűlés, mult évi működésünkről számot adni.

Elismerjük, hogy mind azon czélok miket intézetünk zászlóira tűzött, ma még nincsenek oly mérvben elérve, mint ezt önk megkívánák, mint ezt mi óajtánók, Megnyugtató azonban minket a remény, hogy — mert a reánk ruházott megtisztelő bizalmat csekély erőnk-ből telhetőleg mind inkább örvendetesebb tényekkel viszonzni erkölcsi kötelességünk — megnyugtató, mondjuk, a remény, hogy válvott munkásságunk létrehozandja azt az eredményt,

melyet városunk közönségének művelt izlése a „Kolozsvári Zene-conservatorium” — tól megkérve.

Zárva jelentésünket, szabad legyen kérésünk önöket, támogassák hazarészünk ez egyetlen ilyenül intézetét továbbra is fokozatosan, hogy a „nagy” jelzőt ne a későbbi években, de már a közel jövőben elmondhassuk a „Kolozsvári Zeneconservatoriumról.

Kelt Kolozsvárt 1881. február 4-én.

A választmányi nevében:

id. Bodor Pál,

elnök.

Magyarossy Gyula

titkár.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

A Petőfitársaságból.

— febr. 13.

(Eredeti tudósítás.)

A Petőfi társaság felolvasó ülései igen látogatottak. Diszes és nagyszámú közönség sokat jelen lenni az üléseken, csak a tagok közül alig néhányan eddig mindig távolléttel. Most meg már abba a hibába is esünk, hogy nem igen olvasnak fel valami maradandó becsű művet. Pillanatnyi szórakozás az egész. Pedig az a nagy körülmény többlet érdemelő. Ma is annyian voltak (hölgyek kivált), hogy a Petőfik egy része az előző emelvényen foglalt helyet. Furcsán néztek ki.

Ott gubasztkodnak a Petőfiastyukok! — jegyző meg a társaság egyik humoristája. Első felolvasó Hatala Péter „Názarébe és Lorestóba tett zarándok útját” írta le terjedelmesen, részletesen, minden történelmi adat gondos felhasználásával, ami tudomány körben nem is téveszti vala el hatását, de a szépirodalmi felolvasások keretéből nagyon kikerült. Mindazáltal a halás közönség az egy óránál tovább tartó felolvasást élénken megtapsolta. Utána E. Kovács Gyula szavalta Tolnay Lajosnak „Rácz Őrsébet” című balladáját, melynek a „Jaj de szépen sült a hold, egy eleven meg egy holt: nem félés Sárkán?” — Népballada képezi alapját. Amúgy mint a szavakat megérdemelt tapsokban részesült. Kedvezően fogadták a közönség Komócsy József „Soha” című hangulatteljes lyrai költeményét is. Végül Gróf Zichy Géza olvasott fel egy gondolat és tizenöt soros verset a művész életéből „Merinelli és Marinelli” czimén, mely egy ifjú és ifjú öreg zeneköltő életét írja le. Elénk tapsokat aratott vele. Ülés után folyó ügyek elintézésére zárt ülést tartottak. (*)

A „KELET” magántáviratai.

Róma, febr. 13. Az általános szavazati jog tárgyában tartott nagy gyűlés megtartott. A rendőrség a Capitolium ellen irányuló demonstrációt megakadályozta. A mozgalom vezetője erre kinyilatkoztatta, hogy a gyűlés határozatait ma az új színházban fogják kihirdetni.

London, febr. 13. A hadügyminiszter Colley tábornok egy sürgönyét jelenti be, melyben újabb megerősítéket kér. A „Globe” jelenti, hogy a Fény-összeesküvésről szóló hír, mely a windsori erősség légberöptetéséről szól, alapatlannak bizonyult.

A királyné febr. 17-én visszatér Londonba.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. febr. 14.

Helyi hírek.

— **Nemzeti színház.** Szombaton és vasárnap két vendég lépett fel színpadunkon. Kezd rendes dologgá válni a vendégszerelés. Még olyan szerepekben is, melyek mostanság elég jól van betöltve nálunk, mutatnak be sokat dícsért „nagy jövőjű vidéki művészek.” Nem tudjuk, sok van-e még hátra. Ohtajának, hogy ne legyen. Rendes tervezett repertoírt nem lehet a szereplések mellett megállapítani. A vendég persze abban a műben mutatja be a maga tudását, melyet magára néz a legjobban, és így a műsor dolog mindig a véletlen. A látót a publikum issza. Az említett két vendégszerelés még némi halvány kivételt képez. Mindkét bemutatót elég használható színész. — **Kazalecky Antal** az egyik, ki a Fény árnyai-ban lépett fel, s Nyárai Bélát játszta. A vidéken sokat dícsérték. A marosvásárhelyi újság alább nem is nevezte „a művésznél” s mint Schakespeare személyesítőjét magasztalta főképp. Aból, a mit mi szombaton láttunk, csak annyit állapíthatunk meg, hogy Kazalecky használható színész. Nagy terjedelmű hangja van s tudja minden skálában használni. Gondolkodó és értelmes játékos, a ki a változó lélekállapotok kezdőpontjait megkapja és érezteti onnakezredve a szenvedély kitöréséig a nézővel a fokozatot, úgy plasztikai ismeretei tekintetében legfelebb

azt, hogy otthonosan és könnyen mozog s kezével tud bánni. Hibái a rendes, vidéki színpadokon elsajátított hibák, hol azzal rontatnak meg, hogy minden szerepekben a szükség szerint működtetnek a használható tagok. Ma Figaró borbély, holnap a Lear, s holnapután Csorba Márton a lókötő, a melyek mindegyikében hatást kell csinálni okvetlenül. Ezért hát keressük a hatáso eszközökben.

Ilyen a bűsz pozitúra, mikor is az egyik láb egyenesen áll s ráhajol görbén a másik, a derék megszegeedik s felvágatka nyak. Ilyen a hangerő felhasználása, mikor is az orkánszerű túllétebből lágy suttogásig pompitattik el egy pillanat alatt beszéd. Ilyen a szemek forgatása a kitartott, levegő után kapkodó száj stb. Kazalecky ur is sűrűn e hibákban, bár jóval kisebb mértékben, mint a vidék drámai színészei általában. A hatásvadászat ez eszközeinek használata mellett is értelmes alakot igyekszik rajzolni. Néhol színtelentül szaval, sok mondatot elejt, — de látjuk a törekvését a „szép” iránt, s mindig meleg.

Ez az oka, hogy Nyárai Béla különben is haladatos szerepében nálunk is hatást csinált. Legkivált a harmadik felvonásban tetszett, hol hévvel és értelmesen szavalt, bárba a jámbus sorok lejtését igen sokszor érezte, s leggyengébb volt az utolsó felvonásban, hol nem a bosszujáról lemondott, a sors által kielégített embert játszta, hanem a beteget, kinek agya a bűtől, teste a gyötrődéstől meg van törve. Haldoklása, például leomlása, összeesuklása tagjainak, melyből kioltja az erőt az életől mérge, milyen messze maradt el a Gabányiétól, ki egy két vonásban mesterileg adta az összerogyó öreg embert. A végeredmény — a mennyiben egy fellépés után szólhatunk — az, hogy Kazalecky használható tagja lenne a kolozsvári színháznak is. Leszokva mororosságairól, értékesítő előnyeit igen élvezhető színész volna.

A másik vendégszerelőről is kedvezőleg szólhatunk. Érczy Ferencnek hívják s a Fatiniezenban lépett fel. Golcz hirlapudósítót játszta elevenen s ügyesen — néhol igen elevenen is. — Ebben a tenor szék világban bizonyosan szűkebb mértéket alkalmazunk azon vendégszerelő megítélésében, kit — mint Érczy urat — tán szerződtetési czállal mutattak be. Például élveztek Érczy urnál azt, hogy oly tenor szerepet választott bemutatásul, a melyben hangjának terjedelmét, iskolázottságát tekintetében teljesen zavarba hagyta a közönséget. A hirlapudósító parthieja, csak recitativokból áll. Inkább csak szapora beszélgetés, különböző tonusból. A nyelve gyakorlottságát mutatta be, nem hangja terjedelmét, erejét. A harmadik felvonás első triójában hallottunk pár magas s elég kellemes hangját, itt ott négyesekben, úgy rémlett, mintha csengése is volna hangjának — de határozott vélemény — úgy hisztük — senki se alkothatott magának arról, mennyit bír meg Érczy ur. Szeretnénk akár a Kornevilli haragok Jeanjában, akár a „Francziák Milanóban” színpadon hallani, hogy értékeiről szólhassunk. Nem lévén tenoristánk azonban — így látatlanban is szívesen nyugodnánk meg az Érczy ur szerződtetésében. A tegnapi fellépésben reményt láttunk arra, hogy élvezhető lesz, s játszmá mindenestre tud annyit — mennyi operett tenornak kell. — Közönség mindkét este szép számmal.

— **Kolozs megye** állandó választmányába elnöknek Br. Bánfi Dánielt, tagoknak Matskasi Pétert, Pap Gábort és Szabó Józsefet nevezte ki a főispán.

— **A Zene Conservatoriumban** e hóban oly sokan jelentkeztek minden tanszakra, hogy egy új zongora és összhangzattan osztály nyitása vált szükségessé. Az előbbi osztály vezetésére Máday Gabriella kisasszonyt sikerült megnyerni, kinek a m. kir. orsz. zeneakadémián szerzett alapos zenei képzettsége s a gyakorlati zeneoktatás terén eddig szerzett sikerei kezeséget nyújtanak az iránt, hogy ez osztály is oly szép eredményeket fog fölmutathatni; mint a többiek. Az utóbbi osztályba városunk működő hölgyei közül többen iratkoztak be.

— **Kéler Ilona** síremlékére B. Bornemisza Ignác né ő nagysága 4 forintot küldött be szerkesztőségünkhez.

— **Egy hazánkfia Londonban.** Pillischer M.-nek hívják s optikus és tudományos eszközöket készít a nagy angol fővárosban. Legkivált mikroszkopjai híresek, melyeket több a mikroszkoppal foglalkozó német mű dícséri meg. A napokban egyetemünk egyik szorgalmas hallgatója, ki a növénytani intézetben dolgozik, magyarul írott levéllel kereste fel Pillischer, árúinak jegyzékét kérvén, a mire teljesen hibátlan magyarsággal czimzett levelet kapott, mely a kívánt jegyzéket tartalmazta.

— **Farsang.** Az iparos egyet szombaton tartott táncszívalma igen kitűnően sikerült, daczára annak, hogy ugyancsak szombaton városunkban több helyen tartottak táncszívalmat. A négyeseket mintegy 80 pár tánczolta, s mint a tánczrend előre megjósolta, „kiválóan sikerült” tartott páratlan vígsággal és fesztelenséggel a mulatság. A dícsért ezért a rendezőbizottságot, de kiválóan az iparos osztály jelen volt szép hölgyeit illeti, mert csinosan kiállított jóízűl, de minden nagyobb fényűzést mellőző ültözékekben jelentek meg. E tánczszívalom az

együt pénztára javára — mint halljuk — nem megvetendő összeget jövedelmezett.

— **Nőgyűlés bálja.** Mint bemutunk tudósítanak Nőgyűlés pénteken tartandó báljára város a szerte nagy érdeklődés mutatkozik. A készülődésekből ítélve, úgy látszik, hogy a pénteki bál legnépesebb lesz az idényben. Oka az, mert a rendezőség táradhatatlan buzgóssággal munkálkodik s mert e mulatság az olesőbbak közé tartozik a mi mostanában bizony a legnagyobb dícsért: mostanában mikor a tényűzés kiszorítja a kevésbé tehetősebbeket a báltermekből, s a subogó selyem, drága bársony, az ültözködésben való pazarlás kedvét szegi a mindenfelől sarkalt közönségnek a mulatsárra. Sikert kívánunk mi is.

— **Hangverseny.** A tud. egyetemi kör tegnap tartott népes közgyűlésén elhatározta, hogy még egy az előbbihez hasonló tánczszívalommal egybekötött hangversenyt rendez. Rendező bizottsági elnöknek újjal Mariaffy Sándor választott, s valószínűleg jövő hó elején fog megtartani. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét e jótékony czélú hangversenyre, mely mint előre várható, bizonyára a legkitűnőbbben fog minden tekintetben sikerülni.

— **Közgyűlés.** Tegnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartá a zene-conservatorium múlt évre vonatkozó rendes közgyűlést. Tagok közpesszámmal jelentek meg. Elnök id. Bodor Pál megnyitja után a választmányi jelentése olvasott fel az intézet ügybuzgó titkára Magyarossy Gyula által, s az abban elmondottak ürvendetes tudomású vételek. E választmányi jelentést egész terjedelmében lapunk mai számában közöljük. Élénk vitát keltett ezután a költségvetés tárgyalása, míg végre Dr. Isaku Aurél indítványa, hogy a választmányi javaslata a maga segélyében tudomásul vessék, szavazat többséggel elfogadtatták. A közgyűlés megbizta a választmányt, hogy — miután az eddigi helyiség egy a tanórák czélsezerül beosztása, mint a házi hangversenyek és összbálk tartása tekintetében szűkebb és alkalmatlannak bizonyult — más szállást keressen. Végül a kisorsolt választmányi tagok helyébe új tagok választattak, a következők eredményel: Bogdán István, Br. Bánfi György, Dr. Isaku Aurél, Keresztély Lajos, Rancheitner Antal, Petelei István. Ezután az elnök életése mellett a közgyűlés eloszlott.

— **Az árvalházra** adakozók jelentésében vétségéből kimaradtak: Az Asztalosné és Tamásy Bogdánné ivén: Künle Tiyyadar 1 ft; a Szabó Károlyné ivén: Csipkés Albertné 2 ft; a Hattalos és Bogdán Istvánné ivén: gr. Teleki Dymokosné 3 ft; a Somogyiné és Papp Elekné ivén: Gotthardtne 2 ft; a Halleré és gr. Bethlen Istvánné ivén: Finálné 2 ft, Haller Rozsóné 5 ft; a Fischerné és Frits Albertné ivén: Pataki helyett özv. Pákey Lajosné 2 ft, Székely Miklós 4 ft; továbbá utólagosan még küldtek be: Pál Gyuláné 2 ft; egy asztal-társaság 10 ft. Fogadják a nemes adakozók az árva nevében hálás köszönetünket. Kolozsvár, 1881. febr. 12-én. A rendező bizottság.

Hazai hírek

— **Nyilvános közönet.** A dícső sz. mártóni olvasó- és társaskör javára folyó évi február hó 5-én rendezett táncszívalmalkalmával feltűztettek: Szilágyi Lajos alispán 1 ft. Herczeg Lajos 2 ft. Bartha Ferencz, Bedőházy Pál, Bláha Gyula, Csató Gábor, Czeglédi János, Demény Dániel, Pekri Gábor, Székely János és Szigethy Gábor urak 1—1 ftot. Fogadják a t. feltűztetők az egytel növében hálás köszönetünket. A rendező bizottság.

— **Eljegyzés.** Haranglábon ottani birtokos Nagy Pál bájos leányát a napokban jegyezte el Szabó Gábor dícső-szentmártóni birtokos és megyei tiszviselő.

— **Baleset a vasúton.** A vasárnap este 8 órakor Nagyváradról Pest felé induló vegyes vonatot Püspökladány és Saág között baleset érte. Egy szeszszel megterhelte szállító-kocsinak tengelye eltört, minek következtében a vonat tovább nem haladhatott. Kellő időben azonban intézkedés tételével a töva szállítás tekintetében, Az utat elzáró, tört kocsit csak tegnap távolított el. Mig ez megtörténhetett, addig a Kolozs-várról és Pestről kiinduló gyorsvonatok csak a baleset helyéig haladhattak s ott az utazó társaság más vonatra szállítottatott át.

— **Egy anya öngyilkossága** fia ravatalánál. Budán, a Promontori ut egyik házában lakott egy szegény özvegy asszony, Roszák Katalin, kinek, midőn férje meghalt, csak 23 éves Gasztáv fia maradt meg támaszául. E fia két hónappal ezelőtt meghalt valahol, s daczára anyja szerető, gondos ápolásának, tegnap este meghalt. A kétségbeesett szerencsétlen asszonyt e mindene elvesztése majdnem örvjüngő fájdalomba ejté; odaült fia koporsójához, s egy borotvával fölmetésköz balkeze ereit. Egyik szomszédasszony vette észre, hogy az agnő fölholtan, véresen tekszik fia koporsójánál, s az orvosi segély nagy hamarosan nem tudott egyebet tenni, mint hogy elszállították kórházba az öreg anyát, kinek életét azonban bajosan menthetik meg, a nagymértű vérvesztés miatt. A szerencsétlen asszony hátrahagyott levelében azt kívánja: temessék el fia mellé.

— Zendülés.

Nyénben Háromszéken, mint a Némere írja, tegnapelőtt roppant izgatótltság volt a tagosítás miatt. A tagosítás végrehajtására kiküldött brassói bíró, Bisztray a törvényeszeki jegyzővel megjelent a körjegyző hivatalos helyiségében. A falu népe megtudván a dolgot, botokkal, fejszével felfegyverkezve vette körül a házat s ijesztő fenyegetések, szitkok és káromkodások között a törvz. bírora akartak rohanni. Ezek ha egy lépést tesznek ki az ajtón, a felbőszült tömeg áldozatai lettek volna bizonynyal. Berontani azonban senki sem mert. A tagosítás ellen elkeseredett tömeg egész estig körülzárra tartotta a házat, mikor Geréb János s.-szentgyörgyi járásbíró váratlanul odaérkezett. Őt már ismerte a nyéni nép. A járásbíró azonnal proklamációt olvasott fel előttük, megmagyarázta a zendülők ellen a törvény intézkedéseit s végre sikerült neki nagy nehezen a tömeget szétoszlásra bírni s a fenyegetett helyzetben lévő bíróságot kiszabadítani. A főbb bűnösök, számszorint 28-an bekisértezték a s.-szentgyörgyi járásbíróshoz.

— **A főváros közpömvészeti bizottsága** jött össze a városházán, hogy a Deák- és Petőfi-szobor ügyében tanácskozzék. Ez alkalommal Huszár bemutatta új Deák-szobor mintáját, mely Deákot álló helyzetben ábrázolja, egyebekben megfelel a régebbi ültőszobor tervezetnek. Hosszabb vita fejlődött ki a fölött, hol állítsák fel a szobrot, minthogy — a szoborbizottság most már nem a Ferencz József-térén, hanem valami kisebb piacon kívánna a szobrot elhelyezni. Erre Pulszky szólalt fel, — ugymond — „Hogy Deákot a legszebb térről száműzzék, az ellen én lármát fogok csapni, separatum votummal s mindennel, a mi hatalmamban áll. Egyetlen ember volna, a ki Deákot ott helyettesíthetné — Kossuth, csak ez állhatna Széchenyivel szemben, de ennek a statuját nem tezik oda. Ez a három ember adott jellegét a századnak.” Azután a fölött folyt a vita: tül vagy álló legyen-e szobor s végre abban állapodtak meg, hogy a közpömvészeti fűv. bizottság kérni fogja a Deák-szobor bizottságot, melyben a főváros hivatalosan képviselve nincs, hogy az álló Deák-szobor alakot foglalja el.

— **Görög tiszték a fővárosban.** A fővárosban jelenleg két görög tiszt és egy altiszt u. m. Maleagrá A. őrnagy, Pilavios Gy. kapitány és Jeanomé C. őrmester tartozkodik. Nevezett tiszték a görög hadseregűl újonnan szervezendő IV. lovasezred számára 2000 darab lovat vásárolnak. 600 darab arab fajt azonban már Algierban vásárolták és innét még 1400-at szándékoznak elszállítani. Az illetők körülbelül három hétig tartózkodnak itt, és a megvett lovakat külön vonaton Triesztig szállítják, honnét azokat a magyar Lloyd-társulat hajói 300 ával Athenbe viszik. A bevásárlásokat már megkezdtek és fölötté dícsérik a magyar lovakat, mint erőseket kitarókat és aránylag olesókat. Az itteni vásárlások befejezte után Olaszországba utaznak, hol a görög hadsereg számára öszvéreket fognak beszerezni. Maleagro őrnagy az itt levő bizottság főnöke, lesz az újonnan felállítandó IV. görög lovasezred alparancsnoka. Pilavios kapitány már a mult nyáron is Budapesten volt, mely alkalommal 700 darab lovat vásárolt. A még mindig Pozsonyban időző túltényvásárlóbizottság a megvett túltényeket már Triesztbe szállította, honnét azokat egy görög hadihajó vizsi rendeltetési helyükre.

— **Istóczy** és az egyetemi ifjuság. A budapesti egyetemi ifjuság — mint a Pestii hirlapban olvassuk — a jövő kedden este a Grünbaum-féle kávéházban gyűlést fog tartani, mely tüntetés lesz az Istóczynek bizalmat szavazott egyetemi minoritás ellen. A gyűlésen közös megállapodás folytán egy ellennyilatkozott fognak szerkeszteni, és ezt közzé teszik az öszszes lapokban, az egyetemi ifjuság reputációja helyreállítása érdekében. Az Istóczynek átnyújtott bizalmi feliratot — bir szerint 400-an írták alá, ami körülbelül a 8-ad része az egyetemi hallgatósnak.

— **Magyar és osztrák főurak Nu-biában.** Lichtenstein herceg, Eszterházy és Pálffy grófok Egyiptomba mentek vadászni. A három főur Szuarimból francia nyelvű levelet küldtek János abessyniai királyhoz, melyben engedélyt kértek tőle, hogy területen vadászhasznának. E levélhez mellécsatolták az arab fordítás és a khedive ajánló levelét s külön birnök által küldték Debra-Taborba, János király udvarába. A khedive azt kéri ajánló levelében, hogy a király küldjön katonai kíséretet a három főur elé a határig, hogy bántatlanul érhesse nek Debra-Taborig. A három főur azt reméli, hogy az 1866-ban Abessyniában eltűnt gróf Zichynek nyomára akadhatnak. Kísérettük 25 emberből és 40 lovából áll. Mindnyáján fűlig vannak felfegyverkezve s arab ruhában járnak.

Vegyes hírek.

— **Egyetemi** hallgatóból miniszter. Bulgária jelenlegi közoktatásügyi miniszter Saratov, nem több mint 26 éves. Rövid idővel ezelőtt végezte el Zágrábban a reáliskolát, ezután az egyetem matematikai tanfolyamát halgatta, midőn hazahívták — miniszternek. Az iskola padjából tehát egyenesen a közoktatásügyi miniszter karszékében ülhetett.

— Sok egy hétre.

Egy amerikai levelező egy csomó különböző szerencsétlenséget sorol el, melyek mind a jan. 10-kétől 17-éig terjedő héten az Egyesült-Államokban történtek: Pennsylvánia egyik gyárában szétrobbant a kazán, tizenkét munkást megölt, s 20.000 dollár kárt okozott. New-Hampshire-ben, Dower mellett leégett szegények háza, s tizenhárom ember benne égett. Newarkban éjjel szétrobbant egy vegyi műhely kazánja, s megölt hét embert, kiknek testeit a reptűl vasforgácsok ugyszólván darabokra tépték New-Yorkban egy sörfőzőben történt robbanás, és ez szintén megölt öt munkást. Ugyancsak New-Yorkban a Madison uton egy ház égett le, s 13 ember bennveszett. Mind ez egy hét alatt.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktözsdcn

1881. febr. 9.

Magyar aranyjárdák	109. 1/2
Magyar vasuti kölcsön	126.
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	88. 1/2
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	101. 1/2
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	86. 7/8
Magyar földterherment. körvény záradékkal	96. 1/2
Temes-bánati földterherment. körvény	95. 1/2
Temes-bánati földterherm. kötv. záradékkal	98. 1/2
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	94. —
Horváth-szavlon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődecsma váltási kötvény	94. 1/2
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	110. 3/4
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	107. —
Osztrák járadék papirban	78. —
Osztrák járadék ezüstben	74. —
Osztrák járadék aranyban	89.25
1860-ki osztrák államorsorsjegyek	130. 1/2
Osztrák-magyar bankrészevény	81.8
Magyar hitelbank-részevény	262.50
Osztrák hitelintézet-részevény	286.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	554. —
20 frankos arany	938. —
Német birodalmi márka	57.90
London (3 havi váltókért)	118.75

Kazalecky Antal urbuesu fellépte.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 109. szám.

Kolozsvárt, kedden, 1881. február 15.

Makranczos hölgy.

Vigjáték 5 felvonásban. Írta: Shakspeare; fordította: Léway József. (Rendező: Szacsavay.)

SZEMÉLYEK:

Baptista, padnai gazdag nemes	Szentgyörgyi.
Petruchio, veronai ifju	Kazalecky A.
Lucentio, Vicentio fia	Krasznai.
Gremio,)	Török.
Hortensio,) Bianka kéri	Tolnay.
Bromio, vándor színész	Özsváth.
Grumio,)	Gabányi.
Krta,) Petruchio szolgál	Landoszy.
Katalin,) Baptista lányai	Gläser Hermin.
Bianka,)	Szacsavayné.
Szabó	Lovász.
Divatárus	Horváth.
Filop,)	Györi.
Náthanael,)	Szabó Mózesi.
Miklós,) szolgál	Temesvári.
Péter,)	Szabó Sándor.
Gergely,)	Stadler.

Színhely részint Pádaa, részint Petruchio meziei lakása.

Kezdeté este 7 órakor, vége 10-kor.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSV KÁROLY.

NYILTTER. *)

Amerikai fogorvos és fogművész

Perl József

American Dentist Dr. of Dental Surgery Amerikában kiképzett plombeur.

Jövő február közepén Beszterczére indul.

Kolozsvárt rendel: főtér 26. sz. a. d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Saját készítményű elismert kitűnő Szájvize és Fogpora kapható: Kolozs-vártt dr. Hintz Gy. gyógyszerárban, Csapó Sándor, Dietrich S. és Gergely Ferencz uraknál. M.-Vásárhelyt Hutflesz Károly urnál. Gy.-Fejérvárvárt Csiki Károly urnál. — Ára: 1 üveg Szájviznek 1 ft. 1 doboz fogporak 60 kr.

Friss halat,

5 vagy 10 kiló nehéz harcsát, ponty, vagy csukát, kilóját 75 krajczárért. Posta utánvétel mellett — bérmentve — küld mindennap, posta- vagy táviradi rendelések után azonnal.

Hátinger József,

Brassóban.

*) E rovat alatt meglelő ezikkéért semmi felelősséget sem vállal. Szerk.

A KELET

nyomdája egy legújabb izlés szerint öntött nagy betűszállitmányokkal csak most lett felszerelve mindennemű könyvnyomdai munkára teljesen.

Felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemű meghívók, tánczrendek,

ROVATOS IVEK.

FOLYO- ÉS RÖPPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.

Hivatalos nyomtatványok.

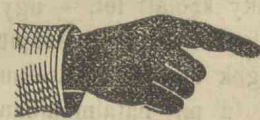
BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.

PERESIRATOK.

ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

EGÉSZEN ÚJ KIÁLLITÁSBAN BÁRMILY NAGY

FALRAGASZOK

elkészítését.

A nyomda a monarchia legelső papirgyárával áll összeköttetésben s bármiféle papírt gyári áron számít.

Pontosság, izlés, és olcsóság a jelszavunk!

Nyomdahelyiség főter 4-ik szám.

TAUFFER JÓZSEF

Óvári és piactéri kereskedéseiben Kolozsvárra, a legjobb minőségben és jutányos áron kaphatók:
kittinó fajú erdélyi

asztali és csemege borok

NAGY ÉS KIS MENNYISÉGBEN.

Valódi pottendorfi KÖTŐ- és SZÖVŐ-GYAPOT.
FINOMITOTT FONÓ LEN- ÉS KENDER.

Fejéretett és fejéretetlen lenfonalak.

VERES és KÉK FEJTÖK.

Valódi PAGLIANO SZÖRÖP és POR egyedüli raktára.

(25) Ajánlja továbbá: 4—4

jól berendezett bőrüzletét.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

Nagyfarsangisorsjáték

a szegények javára
rendezve az elszegényedés koldulás elleni egyesület által
20 kr, Egy sorsjegy ára 20 kr.

Ötszáz pompás nyeremény.

Huzás február 20-án.

Kapható valamennyi váltó üzlet s más egyéb eladási helyiségekben és a

Bécs,

Mercur

Ch Chon,

Wollzeile 13.

Wollzeile 13.

87 kiadóhivatala váltóüzletének sorsjátéki vezetésénél. 3—3

MATICO-INJECTION

VON GRIMAULT & CO APOTHEKER IN PARIS

Ezen a valódi Perui Matico levelekből előállított gyógyszernek hatása általában ismert méhvezérek és idült nyálkás kifolyásoknál. Az egyedüli szer, amelynek behozatala Oroszországba meg van engedve, és az egyedüli a melynek jótékony hatásába bízni lehet. Elkertlendő a számos hamisítványokat, kértük az üvegeken levő aláírást, Grimault et Comp. figyelembe venni.

Főraktár Bécsben, Bruno Raabe nál Bäckerstrasse Nr. 1. és Philipp Rüdernél Wienstrasse 15.

Kolozsvárra Wolff J., Dr. Hintz Gy., Székely Miklós gyógyszerészeknél és Gergely Ferenczénél.

Nincs több Fogfájás.

1,000 forintot fizetünk annak, a ki a

Goldmann féle császári fogviz

használata után valamikor fogfájást kap. Egyetlen szer, szép egészséges fogakkal birni a legöregebb korig.

Egy üveg ára 1 frt.

S Goldmann et Comp. Boroszló Schönbrücke 36.

Általános raktár Ausztria Magyarországra nézve Rusz

Károly és örökösei (Czerny J. Antal). Bécs. Wallfischgasse 3

Raktár Kolozsvárra Hintz, gyógyszerész úrnál.

A sz. fehérvári
kiállítási
érem.

Figyelemreméltó!

A bécsi
kiállítási
érem.

Feketeerdői üveggyár

erdélyi főraktára Kolozsvárra

Hunwald Lipótnál

tart folytonosan nagy raktárt mindennemű közönséges fuvott-
ugy a legfinomabb, külföldi gyárakkal versenyképes kristály
metszett üveget, rosolis-, sör- és borivó garnitúrákat
gyógyszertári újabb mintájú üvegeket
ajánlja továbbá:

kül- és belföldi közönséges
valamint

belgiai Solintábláit

hazai és eschországi porcellán és kőedényt,

bécsi lámpa nagyraktár.

Tükröket, arany és diszes fa-keretben.

Első kolozsvári

üvegmetező műhely,

ablak üvegezési munkák vállalatnak, vidéken és helyett.

Hunwald Lipót,

54—100 (279)

B. Magyar-utca 4. sz.

Tagosított jószág

BÉRBEADÁSA.

A néhai marosújvári Grün Izrael örökösei elhatározták, a 300 holdas — közel a kocsárdi vasútállomáshoz fekvő — ispánlaki jószágot legelőjével és erdőjével, valamint a hozzá tartozó ugynevezett „Szárz vámi” híres szőlőjével, épületével és regale jogával stb. több évekre

haszonbérbe

adni.

A regale jelenlegi évi jövedelme 300 frt. — Őszibúza és rozs 35 hold van vetve.

H haszonbéri feltételekről felvilágosítást ad szóval vagy levél útján.

Fischer Vilmos,

Kolozsvárra, Belkőzép utca 15.

(91)

3—3

Rum	Cuba magasfoku 1 liter	— frt 60 kr.
Rum	Jamaica finom 1	— frt 80 kr.
Rum	Jamaica finomabb 1	1 frt 60 kr.
Rum	Ananasz legfinomabb 1 liter	2 frt 40 kr.
Tea	Congo finom 1 kiló	2 frt 80 kr.
Tea	Souchong legfinomabb 1 kiló	4 frt — kr.
Tea	Pecovirág, kittinó 1 kiló	6 frt — kr.
Tea	Melange legfinomabb 1 kiló	6 frt 50 kr.

Gergely Ferencz,

nagy fűszerraktárában a „Törökhez.”

(2)

9—10